Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

з дисциплін «Облік і звітність в оподаткуванні»
для студентів 4 курсу ОПП «Облік і оподаткування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Львів 2023

УДК 657

Рекомендовано
кафедрою обліку і аудиту
протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Уклали: Кріль Я.Я., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри фінансів та обліку Львівського державного університету внутрішніх справ Марушко Н.С.

Комп'ютерне верстання Кріль Я.Я.

Методичні рекомендації до практичних робіт з дисциплін «Облік і звітність в оподаткуванні» для студентів 4 курсу ОПП «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Уклад. Кріль Я.Я., Львів: 2023. – 37 с.

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до програми підготовки навчання студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Виконання робіт відповідно до тематики дисципліни дасть змогу студенту закріпити теоретичні знання та набути практичні навики у сфері обліку і звітності в опопдаткуванні.

Методичні рекомендації до практичних робіт призначені для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей стаціонарної та заочної форми навчання

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

З розвитком ринкових відносин облік і звітність в оподаткуванні стає одним з основних видів обліку в державі. Необхідність його організації обумовлена забезпеченням умов для проведення державного контролю за дотриманням податкового законодавства суб'єктами господарювання. Інформація про стан нарахування та сплату податків і зборів формуються у обліку і звітності в оподаткуванні, який є важливою складовою бухгалтерського обліку, а питання щодо його побудови та організації на підприємстві особливо актуальним.

Метою вивчення дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні» є набуття теоретичних та практичних навичок щодо організації податкового обліку на підприємствах України; засвоєння особливостей обліку операцій з метою нарахування та сплати податків, зборів (інших обов'язкових платежів) та складання податкової звітності.

Метою методичних рекомендацій є формування системи знань з ведення обліку і звітності в оподаткуванні, засвоєння здобувачами вищої освіти вимог законодавчо-нормативних актів з питань оподаткування, методичних прийомів і техніки облікового оформлення податкових розрахунків, складання первинних документів, порядку заповнення облікових регістрів та форм податкової звітності.

Виконання завдань базується на матеріалах лекційного курсу обліку і звітності в оподаткуванні, який начитується студентам на 4 курсі, законодавчо-нормативних актах, а також на вивченні рекомендованих навчально-методичних матеріалів. На початку кожної теми, стисло наводяться основний її зміст, запропоновані завдання для перевірки теоретичного та практичного матеріалу, питання для перевірки знань.

Програма навчальної дисципліни „Облік і звітність в оподаткуванні” складається з таких змістових модулів:

ПП.21.01. Змістовий модуль № 1 – „Теоретичні основи податкового обліку”;

ПП 21.02. Змістовий модуль № 2 – „Бухгалтерський облік основних податків і зборів”

Таблиця 1

Розподіл годин на практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Аудиторні години
1	Податкова система та її складові	2
2	Податковий кодекс України та нормативно-правова база оподаткування	2
3	Адміністрування податків і зборів в Україні	4
	Облік нарахування заробітної плати та її оподаткування	4
	Облік і звітність щодо податку на прибуток	4
	Облік і звітність податку на додану вартість	4
	Облік і звітність акцизів	4
	Облік і звітність майнових та ресурсних платежів	4
	Облік і звітність місцевих податків і зборів	4
	Разом	**32**

Тематика практичних занять

ПП 21.01 **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1**
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ

Тема 1. Податкова система та її основні складові (2 год)
Практичне заняття 1

1. Теорії виникнення та розвитку податків
2. Суть податків, їх функції та елементи. Класифікація податків.
3. Податкова система та податкова політика.

Тема 2. Податковий кодекс України та нормативно-правова база оподаткування (2 год)
Практичне заняття 2

1. Нормативно-правове регулювання оподаткування в Україні.
2. Податковий кодекс України: складові та термінологія.

Тема 3. Адміністрування податків і зборів (2 год)
Практичне заняття 3

1. Загальна характеристика податкової роботи і системи адміністрування в Україні.
2. Структура та основні завдання органів державної податкової служби.

3. Облік платників податків. Податковий контроль.

ПП 21.02 **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2**
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ОСНОВНИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Тема 4. Облік нарахування заробітної плати та її оподаткування (4год)
Практичне заняття 4

1. Облік нарахування та сплати Єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Практичне заняття 5

2. Облік нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.
3. Звітність щодо ЄВСС та ПДФО.

Тема 5.Облік і звітність щодо податку на прибуток(4год)
Практичне заняття 6

1. Загальна характеристика податку на прибуток підприємств.
2. Облік доходів та витрат, що враховуються для нарахування податку на прибуток.

Практичне заняття 7

3. Нарахування податку на прибуток, його сплата та відображення у звітності.
4. Облік податкових різниць.

Тема 6 Облік і звітність щодо податку на додану вартість(4год)
Практичне заняття 8

1. Загальна характеристика ПДВ, його елементи
2. Облік податкового зобов'язання та податкового кредиту

Практичне заняття 9

3. Податкова накладна та реєстр податкових накладних
4. Нарахування ПДВ, його сплата та відображення у звітності.

Тема 7. Облік і звітність акцизів (2 год)
Практичне заняття 10.

1. Загальна характеристика акцизного податку та його елементи
2. Підакцизні товари: особливості їх обліку та контролю за обігом
3. Декларація з акцизного податку

Тема 8 Облік і звітність майнових та ресурсних платежів(4год)
Практичне заняття 11

1. Екологічний податок та основні засади йог нарахування і відображення у звітності

Практичне заняття 12

2. Платежі за землю та за ресурси і надра
3. фіксований сільськогосподарський податок.

Тема 9. Облік і звітність місцевих податків і зборів (2 год)
Практичне заняття 13.

1. Загальна характеристика місцевих податків і зборів.
2. Збір за провадження окремих видів діяльності підприємницької діяльності
3. Єдиний податок та особливості його обліку і відображення у звітності.

ПП.21.01. Змістовий модуль № 1 – „Теоретичні основи податкового обліку”

Тема 1. Сутність та правила ведення обліку в системі оподаткування

Заняття 1. Організація обліку в системі оподаткування на підприємствах України.

Мета практичного заняття - поглибити та закріпити знання, при вивченні правил податкового обліку: поняття податку, принципів оподаткування, платники податків, обов’язки та права платників податків.

Короткий термінологічний словник:

Податок

Платники податків

Податковий облік

Збір (плата, внесок)

Завдання 1.1.

Пов’язати наведені нижче терміни з їх визначенням, поставивши відповідну літеру ліворуч від терміну (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Принципи оподаткування

Назва принципу	Тлумачення
(1) загальність оподаткування	**А.** установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків
(2) рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації	**Б.** установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків
(3) відповідальність	**В.** забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу
(4) презумпція правомірності рішень платника податку	**Г.** установлення строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками
(5) фіскальна достатність	**Д.** в разі, якщо норма закону чи іншого нормативноправового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу
(6) соціальна справедливість	**Е.** невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства
(7) економічність оподаткування	**Є.** зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніш як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року
(8) нейтральність оподаткування	**Ж.** визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку
(9) стабільність	**З.** встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями
(10) рівномірність та зручність сплати	**К.** кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями цього Кодексу
(11) єдиний підхід до встановлення податків та зборів	**Л.** установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування

Завдання 1.2. Посилаючись на Податковий кодекс України заповніть показники табл. 1.2; 1.3.

Таблиця 1.2

Права платника податків

Права платника податків	Норма ПКУ

Таблиця 1.3

Обов'язки платника податків

Обов'язки платника податків	Норма ПКУ

1. Що є предметом, методом і організацією обліку і звітності в оподаткуванні?

2. Вкажіть спільні та відмінні риси податкового, фінансового та управлінського обліку?

3. Охарактеризуйте законодавчо-нормативну базу податкового обліку.

Тема 2. Основні вимоги та порядок реєстрації платників ПДВ.

Заняття 2. Основні вимоги та порядок реєстрації платників ПДВ.

Мета практичного заняття - поглибити та закріпити знання, при вивченні правил та порядку реєстрації платників ПДВ.

Короткий термінологічний словник:

Бюджетне відшкодування

Касовий метод

Податок на додану вартість

Платники податку на додану вартість

Звітні податкові періоди

Завдання 2.1.

Необхідно обрати правильну відповідь та відмітити її позначкою »+“ .

Відповідь на Завдання 2.1.

Таблиця 2.1 **До основних переваг податку на додану вартість належить:**

Переваги	Так	Ні
У кінцевому результаті його сума сплачується населенням, чим зменшується його купівельна спроможність		
Має механізм взаємної звірки платниками податкового зобов'язання та податкового кредиту		
Дає змогу отримувати кон'юнктурний прибуток, стримувати невиправдане зростання цін		
Стягнення цього податку супроводжується зменшенням (відволіканням) обігових коштів підприємств, що стримує виробництво, а отже - ріст бази оподаткування		
Інфляційнопідвищуюча функція податку збільшує обсяги грошової маси при незмінності товарного еквівалента, оскільки має місце повторний облік вартості новостворених вартостей по технологічних етапах з обробки матеріло-сировинних компонентів продукції у сфері її виробництва		

Завдання 2.2.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

У яких випадках та в які терміни особа підлягає обов'язковій реєстрації як платник ПДВ та при яких умовах здійснюється добровільна реєстрація як платник ПДВ?

Відповідь на Завдання 2.2.

Завдання 2.3.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Які можуть бути підстави для відмови податковим органом в реєстрації платником ПДВ?

Відповідь на Завдання 2.3.

Завдання 2.4.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Які можуть бути підстави для анулювання реєстрації платником ПДВ?

Відповідь на Завдання 2.4.

Завдання 2.5.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Як визначити базу оподаткування ПДВ в разі постачання товарів/послуг?

Відповідь на Завдання 2.5.

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Який порядок визначення та реєстрації платників ПДВ?
2. Об’єкти, база та ставки податку на додану вартість.
3. Які календарні періоди можуть бути для підприємств - платників ПДВ звітними (податковими) періодами?

Заняття 3. Первинний та аналітичний облік ПДВ.

Мета практичного заняття - поглибити та закріпити знання при виписуванні податкових накладних та складанні Реєстру виданих та отриманих податкових накладних.

Короткий термінологічний словник:

Податковий накладна

Єдиний реєстр податкових накладних

Рахунок у системі електронного адміністрування податку

Завдання 3.1.

Необхідно вказати операції, по яким податкова накладна не підлягає наданню отримувачу (покупцю). Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Відповідь на Завдання 3.1.

Таблиця 3.1

Перелік господарських операцій, по яким складена податкова накладна

Податкова накладна	Поставити «-» та вказати тип причини до податкової накладної, яка не підлягає наданню отримувачу (покупцю)
Складена на постачання неплатнику податку	
Складена на постачання ТМЦ покупцю - платнику податку	
Складена у зв'язку з ліквідацією основних засобів за самостійним рішенням платника податку	
Складена на операції з вивезення товарів за межі митної території України	
Складена на надані послуги замовнику (платнику податку)	
Складена за щоденними підсумками операцій	
Складена на постачання товарів/послуг у рахунок оплати праці фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах із платником податку	
Складена на постачання основних засобів юридичній особі - платнику податку	
Складена на суму перевищення бази оподаткування над фактичною ціною постачання	
Складена у зв'язку з переведенням виробничих основних засобів до складу невиробничих	
Складена на постачання для операцій, які не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість	

Завдання 3.2.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Розмежувати операції на ті які оподатковуються ПДВ, не є об'єктом оподаткування ПДВ, звільненні від оподаткування.

Відповідь на Завдання 3.2.

Таблиця 3.2 **Операції які оподатковуються ПДВ, не є об'єктом оподаткування ПДВ, звільненні від оподаткування**

Назва операції	Оподатковуються (+), не є об'єктом оподаткування (-), звільнені від оподаткування (0)
Постачання продуктів дитячого харчування	
Повернення майна із схову (відповідального зберігання) його власнику	
Вивезення товарів за межі митної території України	
Міжнародні перевезення пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом	
Навчання аспірантів і докторантів	
Проведення лекцій з питань науки і техніки	
Постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України	
Нарахування та сплати процентів або комісій у складі орендного (лізингового) платежу у межах договору фінансового лізингу	
Постачання комплектуючих і напівфабрикатів для виготовлення технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів)	
Постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України	
Ввезення товарів на митну територію України	
Надання консультаційної допомоги з питань проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи	

Завдання 3.3.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Який порядок відкриття та закриття ПДВ-рахунків підприємств - платників податків?

Відповідь на Завдання 3.3.

Завдання 3.4.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Чи потрібно виписувати податкову накладну при натуральних виплатах в рахунок оплати праці фізичним особам?

Відповідь на Завдання 3.4.

Завдання 3.5.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Підприємство здійснює продаж товарів за готівку. Чи потрібно за такими операціями виписувати податкову накладну?

Відповідь на Завдання 3.5.

Завдання 3.6.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Який порядок реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних?

Відповідь на Завдання 3.6.

Завдання 3.7.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Протягом якого часу платник ПДВ має право зареєструвати податкову накладну та/або розрахунок коригування до неї у Єдиному реєстрі податкових накладних?

Відповідь на Завдання 3.7.

Завдання 3.8.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Чи можливо платнику податку-продавцю зареєструвати податкові накладні в Єдиному реєстрі податкових накладних у будь-який інший день, ніж дата їх виписки?

Відповідь на Завдання 3.8.

Завдання 3.9.

На підставі наведених господарських операцій ТОВ «Агросервіс Лімітед» за червень поточного року (табл. 3.2) зазначити кореспонденцію рахунків, провести необхідні розрахунки. На підставі нижченаведених даних заповнити податкові накладні та узагальнити їх в Реєстрі виданих та отриманих податкових накладних.

Основною діяльністю ТОВ «Агросервіс Лімітед», юридична адреса якого м. Миколаїв, вул. Мала Морська, 32, офіс 630, є експорт ПММ. Підприємство зареєстроване платником ПДВ (номер свідоцтва про реєстрацію 19774317, ІПН 247981314030).

Таблиця 3.2

Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Агросервіс Лімітед» за червень поточного року

№ п/п	Дата	Зміст операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
				Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5	6	7
1.	31.05.	Відображено телекомунікаційні послуги ПрАТ «Фарлеп-Інвест» (ІПН 191999626552) згідно рахунку від 31.05. п. р. на суму 78,48 грн, в т.ч. ПДВ	Податкова накладна 6000791/002 від 31.05. п. р.			
2.	31.05.	Відображено телекомунікаційні послуги ВАТ «Укртелеком» (ІПН 215607626656) згідно рахунку від 31.05. п. р. на суму 138,00 грн, в т.ч. ПДВ	Податкова накладна 1040/480 від 31.05. п. р.			
3.	31.05.	Відображена орендна плата ТОВ «Тендра» (ІПН 247981014036) за орендований у них склад у розмірі 3000,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 21 від 31.05. п. р.			
4.	01.06.	ТОВ «Агросервіс Лімітед» надало послуги ТОВ «Пріста Ойл» (ІПН 335925126507)	Податкова накладна 86 від 01.06. п. р.			
5.	01.06.	ТОВ «Агросервіс Лімітед» придбало у ТОВ «СтандартОІЛ»	Податкова накладна 3			
		(ІПН301716315448) 8 бочок масла MOBIL DTE 10 за ціною 5225,00 грн без ПДВ	від 01.06. п. р.			

Продовження табл.3.2

1	2	3	4	5	6	7
6.	03.06.	ТОВ «Агросервіс Лімітед» надало послуги ТОВ Транспортна компанія «ЛОТ» (ІПН 138724514038) на загальну суму 1600,00 грн	Податкова накладна 87 від 03.06. п. р.			
7.	06.06.	Відображено послуги зв'язку на суму 60,00 грн з ПДВ, отримані від ПП «Дикий Сад» (ІПН 224265514042)	Податкова накладна 2845 від 06.06. п. р.			
8.	06.06.	Отримано від ТОВ «СтандартОІЛ» (ІПН301716315448) 5 бочок масла М - 14 Г2ЦС на загальну суму 16200,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 116 від 06.06. п. р.			
9.	07.06.	Експортовано HQ Marine Services Limited (Кіпр) моторне масло для суднових дизельних двигунів 5 бочок вагою 185 кг на загальну суму 2444,40 дол. (курс валюти 7,9735 грн за 1 дол.)	МД №998			
10.	07.06	Експортовано NIKOM BUNKERING (Overseas)LTD (Кіпр) моторне масло для суднових дизельних двигунів 15 бочок вагою 200 л на загальну суму 13749,80 дол. (курс валюти 7,9735 грн за 1 дол.)	МД №999			
11.	07.06.	Отримано послуги терміналу з вантажем від 3,5т до 10т, надані ТОВ «Ян Марк - Термінал» (ІПН 330848414032) на суму 420,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 116 від 06.06. п. р.			
12.	08.06.	Надійшло від ТОВ ВТФ «Авіас» (ІПН 325609404637) 300 л бензину А-95 по ціні 8,50 грн без ПДВ та 510 л дизпалива по ціні 8,125 грн без ПДВ	Податкова накладна 162/028 від 08.06. п. р.			
13.	09.06.	Експортовано BIRLIK RORO ISLETMELERI A.S (Туреччина) масло моторне для суднових дизельних двигунів 15 бочок по 200 л на загальну суму 8604 дол. ((курс валюти 7,9735 грн за 1 дол.)	МД №1003			

1	2	3	4	5	6	7
14.	09.06.	Оприбутковано від ТОВ «СП Юкойл» (ІПН 318529508293) 2,7 т оливи технічної YUKOIL М - 14 Г2ЦС на суму 37783,35 грн (без ПДВ) та 0,175т оливи технічної YUKOIL МГЕ - 10А на суму 2874,16 грн (без ПДВ)	Податкова накладна 272 від 08.06. п. р			
15.	09.06.	Отримано послуги терміналу з вантажем до 3,5т, надані ТОВ «Ян Марк - Термінал» (ІПН 330848414032) на суму 312,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 162/028 від 08.06. п. р			
16.	09.06.	ТОВ «Агросервіс Лімітед» надало послуги ТОВ «Пріста Ойл» (ІПН 335925126507) на загальну суму з ПДВ 7600,00 грн	Податкова накладна 91 від 09.06. п. р			
17.	16.0.6	09.09 ТОВ «Агросервіс Лімітед» надало послуги ТОВ «Пріста Ойл» (ІПН 335925126507) на загальну суму з ПДВ 2502,00 грн	Податкова накладна 93 від 16.06. п. р			
18.	17.06.	Відображено послуги Державної екологічної інспекції в Миколаївській області (ІПН 349494514044) щодо визначення радіаційного стану вантажу на суму 102,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 466/028 від 17.06. п. р			
19.	19.06.	Експортовано SEA POWER (Маршалові острови) воду природну питну 80000 кг на загальну суму 960 дол. (курс валюти 7,9735 грн за 1 дол.)	МД №1007			
20.	21.06.	Експортовано OLDINGTON INVEST CORP (Сейшельські острови) моторне масло для суднових дизельних двигунів 4 бочок вагою 200 л на загальну суму 1940 дол. (курс валюти 7,9733 грн за 1 дол.)	МД №1008			
21.	21.06.	Оприбутковано від ТОВ «Стандарт Оіл» 16 бочок масла MOBIL DTE 10 EXCEL 46 208L по ціні 5,125 грн без ПДВ	Податкова накладна 495 від 21.06. п. р			
22.	22.06.	Експортовано NIKOM BUNKERING (Overseas)LTD (Кіпр) моторне масло для суднових дизельних двигунів 7 бочок вагою 200 л на загальну суму 17770,60 дол. (курс валюти 7,9733 грн за 1 дол.)	МД №1009			

Продовження табл.3.2

1	2	3	4	5	6	7
23.	22.06.	Отримано послуги терміналу з вантажем від 3,5т до 10т, надані ТОВ «Ян Марк - Термінал» (ІПН 330848414032) на суму 420,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 342 від 22.06. п. р			
24.	23.06.	ТОВ «Агросервіс Лімітед» надало послуги ТОВ «Пріста Ойл» (ІПН 335925126507) на загальну суму з ПДВ 5000,00 грн	Податкова накладна 97 від 23.06. п. р			
25.	23.06.	Експортовано BONITO SHIPPING CORP (Панама) 10 бочок по 200 л на загальну суму 4890 дол. (курс валюти 7,9731 грн за 1 дол.)	МД №1010			
26.	23.06.	Оприбутковано від ТОВ «Мальва» (ІПН 249205326108) 100 комплектів бланків митних декларацій (с/к МД - 6) на загальну суму 120,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 258 від 23.06. п. р			
27.	23.06.	Оприбутковано від ТОВ «Компанія ММ «Сіол»» (ІПН 141428221034) 1 бочку оливи гідравлічної Mostela МГЕ - 10А на суму 3452,40 грн з ПДВ	Податкова накладна 1442 від 23.06. п. р			
28.	24.06.	Надійшло від ТОВ ВТФ «Авіас» (ІПН 325609404637) 250 л бензину А-95 по ціні 8,50 грн без ПДВ	Податкова накладна 455 / 028 від 24.06. п. р			
29.	29.06.	Надійшло від ТОВ ВТФ «Авіас» (ІПН 325609404637) 300 л дизпалива на загальну суму 2925,00 грн з ПДВ	Податкова накладна 466 / 028 від 29.06. п. р			
30.	30.06.	Оприбутковано від ТОВ «Ділові дрібниці» (ІПН 230822214036) канцелярські товари на суму 329,75 грн з ПДВ	Податкова накладна 190 від 30.06. п. р			
31.	30.06.	Оприбутковано від ТОВ «Метро Кеш енд Кері Україна» (ІПН 320491926510) запасні частини на суму 343,96 грн з ПДВ	Податкова накладна 230905573 0 від 30.06. п. р			
32.	30.06.	10.06. Отримано послуги стільникового зв’язку від ПрАт «Київстар» (ІПН 216738326059) на загальну суму 47,06 грн з ПДВ	Податкова накладна 1336 / 001 від 30.06. п. р			

33.	30.06	06.06. Отримано послуги стільникового зв'язку від ПрАТ «Київстар» (ІПН 216738326059) на загальну суму 376,47 грн з ПДВ	Податкова накладна 32055/001 від 30.06. п. р			
34.	30.06	17.06. Отримано телекомунікаційні послуги від ПАТ «МТС Україна» (ІПН 143339326658) на загальну суму 4281,60 грн з ПДВ	Податкова накладна 364683 від 30.06. п. р			

Завдання 3.10.

На підставі даних податкових накладних (завдання 3.9) та Журналу реєстрації господарських операцій ТОВ «Агросервіс Лімітед» за червень поточного року скласти Реєстр виданих та отриманих податкових накладних.

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Для чого призначена податкова накладна? Охарактеризуйте порядок її оформлення.

2. За якою формулою розраховують суму податку, на яку платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних.

3. Які типові порушення відбуваються при заповненні податкової накладної?

4. У якому порядку заповнюють перший і другий розділи «Реєстру виданих і отриманих податкових накладних»?

Заняття 4. Облік податку на додану вартість в звичайних операціях продажу і придбання товарів (робіт, послуг).

Мета практичного заняття - поглибити та закріпити знання з обліку ПДВ в звичайних операціях продажу і придбання товарів (робіт, послуг).

Короткий термінологічний словник:

Податкове зобов ’язання

Податковий кредит

Дата виникнення податкового зобов ’язання з ПДВ

Дата виникнення податкового кредиту з ПДВ

Завдання 4.1.

За нижченаведеними даними необхідно:

1) за наведеними бухгалтерськими проведеннями розкрити зміст господарських операцій;
2) розрахувати необхідні суми;
3) визначити дату виникнення ПДВ.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на законодавчо-нормативну базу.

Відповідь на Завдання 4.1.

Таблиця 4.1 **Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
Варіант 1				
1.		901	271	1918
2.		361	701	?
3.		701	641	?
4.		311	361	3564
5.		791	901	?
6.		701	791	?
Варіант 2				
1.		311	681	?
2.		643	641	?
3.		901	271	25780
4.		361	701	?
5.		701	643	?
6.		681	361	47160
7.		791	901	?
8.		701	791	?

Завдання 4.2.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Підприємство-продавець відвантажило товари покупцю-неплатнику ПДВ. В цьому ж звітному періоді покупець повернув товари, а підприємство-продавець повернуло кошти в наступному звітному періоді. В якому звітному періоді продавець має право зменшити податкові зобов'язання: коли повернено товари чи коли повернено кошти?

Відповідь на Завдання 4.2.

Завдання 4.3.

За нижченаведеними даними необхідно:

1) за наведеними бухгалтерськими проведеннями розкрити зміст господарських операцій;

2) розрахувати необхідні суми;

3) визначити дату виникнення ПДВ.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на законодавчо-нормативну базу.

Відповідь на Завдання 4.3.

Таблиця 4.2 **Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
2Варіант 1				
1.		371	311	?
2.		641	644	?
3.		20	631	?
4.		644	631	1250
5.		631	371	?

Продовження табл.4.2

1	2	3	4	5
Варіант 2				
1.		20	631	?
2.		641	631	?
3.		631	311	14100

Завдання 4.4.

ТОВ «Арго» уклало договір про поставку торговельного обладнання ПП «Колві» вартістю 12000 грн. Було проведено попередню оплату обладнання, але поставка обладнання не відбулася. Сторони розірвали договір купівлі-продажу та постачальник зобов'язався повернуть аванс. *Відповідь на Завдання 4.4.*

Таблиця 4.3 **Журнал реєстрації господарських операцій**

Зміст операції	Первинний документ	Сума, грн	Кореспонденція рахунків	
			дебет	кредит
Облік у постачальника				
Отримано попередню оплату від покупця		12000		
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ		?		
Повернено аванс покупцю		12000		
Відображено коригування податкового зобов'язання		?		
Облік у покупця				
Перераховано аванс постачальнику		12000		
Відображено податковий кредит з ПДВ		?		
Повернено аванс постачальником		12000		
Відкоригований податковий кредит		?		

Завдання 4.5.

Скласти бухгалтерські записи з відображення в бухгалтерському обліку ПДВ. Умовний приклад: вартість запасів 120 грн, в т.ч. ПДВ.

Таблиця 4.4 **Господарські операції з придбання товарів (робіт, послуг) (перша подія - отримання товару)**

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума
Якщо постачальник відразу після відвантаження надав податкову накладну:				
1.	Отримана продукція від постачальника			
2.	Отримана податкова накладна. Зроблено запис в Реєстрі та відображено в обліку податковий кредит			
3.	Здійснена оплата за продукцію			
Якщо постачальник не надав податкову накладну відразу після відвантаження:				
1.	Отримана продукція від постачальника			
2.	На підставі товарних документів в бухгалтерському обліку відображено розрахунки з податкового кредиту			
3.	Отримана податкова накладна. Зроблено запис в Реєстрі та відображено в обліку податковий кредит			
4.	Здійснена оплата за продукцію			

Таблиця 4.5 **Господарські операції з придбання товарів (робіт, послуг) (перша подія - попередня оплата)**

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума
Якщо постачальник відразу після здійснення попередньої оплати надав податкову накладну:				
1.	Здійснена попередня оплата за продукцію			
2.	Отримана податкова накладна. Зроблено запис в Реєстрі та відображено в обліку податковий кредит			
3.	Отримана продукція від постачальника			
4.	У бухгалтерському обліку відображено розрахунки з податкового кредиту (закрито субрахунок 644)			
Якщо постачальник відразу після здійснення попередньої оплати не надав податкову накладну, а надав її пізніше:				
1.	Здійснена попередня оплата за продукцію			
2.	До моменту отримання податкової накладної відображення в обліку податкового кредиту не здійснюється або здійснюється на субрахунку 6442 «Неотримані податкові накладні» (на розсуд головного бухгалтера, залежно від обсягу документообігу та можливостей контролю)			
3.	Отримана податкова накладна. Зроблено запис в Реєстрі та відображено в обліку податковий кредит			
4.	Отримана продукція від постачальника			
5.	У бухгалтерському обліку відображено розрахунки з податкового кредиту (закрито субрахунок 644)			

Таблиця 4.6 **Господарські операції з обліку продажу товарів (робіт,**

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума
При відвантаженні товару слід виписати і надати покупцю податкову накладну.				
1.	Відвантажена (реалізована) продукція покупцю			
2.	Виписана податкова накладна. Зроблено запис в Реєстрі та відображено в обліку податкові зобов'язання			
3.	Отримана оплата від покупця за відвантажену продукцію			

Таблиця 4.7 **Господарські операції з обліку продажу товарів (робіт, послуг) (перша подія - отримання попередньої оплати від покупця)**

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума
При отриманні попередньої оплати слід виписати і надати покупцю податкову накладну.				
1.	Отримана попередня оплата від покупця			
2.	Виписана податкова накладна. Зроблено запис в Реєстрі та відображено в обліку податкові зобов'язання			
3.	Відвантажена продукція покупцю			
4.	В обліку відображено розрахунки з податкових зобов'язань (закрито субрахунок 643)			

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Охарактеризуйте рахунки, які використовують для обліку ПДВ.
2. Як ведуть облік податкового зобов'язання з ПДВ за умови відвантаження продукції покупцям з подальшою її оплатою; з ПДВ за умови видачі авансу продавцю; з ПДВ за умови оприбуткування цінностей від продавця?
3. Які статті ПКУ визначають економічний зміст податкового зобов'язання платника ПДВ і дату його виникнення?

Продовження табл. 6.1

4. Які статті ПКУ визначають економічний зміст податкового кредиту платника ПДВ і дату його виникнення?

Викладач_____

Заняття 5. Послідовність складання звітності з податку на додану вартість

Мета практичного заняття - розглянути порядок заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість та скласти податкову декларацію з ПДВ.

Завдання 5.1

На підставі даних завдань 3.8, 3.9, 3.10 необхідно скласти податкову декларацію з ПДВ

Модуль 3. Облік оподаткування прибутку підприємств та інших податків і зборів

Тема 4. Визначення платників податку на прибуток та база оподаткування

Заняття 7. Визначення платників податку на прибуток та об'єкту оподаткування

Мета практичного заняття - закріпити знання щодо визначення платників податку на прибуток та об'єкту оподаткування

Короткий термінологічний словник:

Платники податку

Об ’єкт оподаткування

Обліковий прибуток (збиток)

Оподатковуваний прибуток

Завдання 7.1

Відповідно до розділу ІІІ ПКУ запропонуйте та складіть наступну схему:

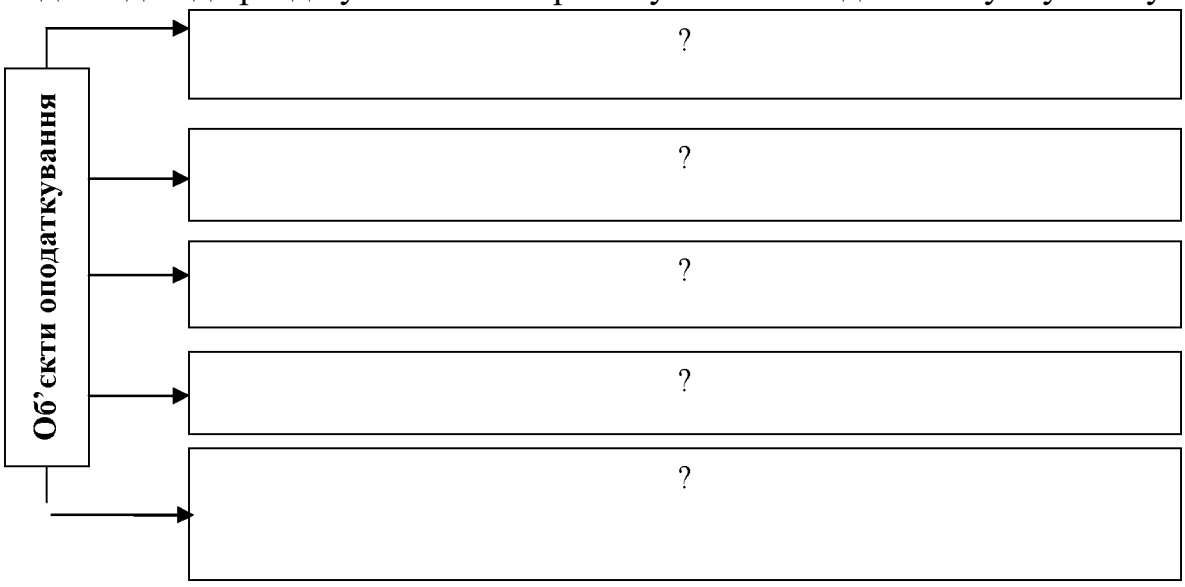

Завдання 7.2

На підставі наведених даних зробити необхідні розрахунки та

визначити суму податку на прибуток (табл. 7.1).

Таблиця 7.1 Показники господарської діяльності для розрахунку податку на прибуток

Показники	Сума
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	152622
ПДВ	?
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	?
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	87950
Валовий: прибуток	?
збиток	?
Інші операційні доходи	12389
Адміністративні витрати	25687
Витрати на збут	1605
Інші операційні витрати	2005
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	?
збиток	?
Інші фінансові доходи	3106
Інші доходи	4503
Фінансові витрати	1055
Інші витрати	789
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	?
збиток	?
Ставка податку на прибутку, %	?
Сума податку на прибуток	?

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Хто є платниками податку на прибутку з числа резидентів?
2. Хто є платниками податку на прибутку з числа нерезидентів?
3. Що є об’єктом оподаткування ?

Викладач

Тема 5. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств Особливості виникнення різниць.

Заняття 8. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств та вплив різниць на його розмір.

Мета практичного заняття - вивчити порядок обчислення податку на прибуток підприємств та вивчити вплив різниць ***Короткий термінологічний словник:***

Види різниць

Відстрочений податковий актив

Відстрочене податкове зобов ’язання

Дохід з джерелом їх походження з України

Дохід, отриманий з джерел за межами України

Емісійний дохід

Завдання 8.1.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

В яких випадках фінансовий результат до оподаткування збільшується, а в яких зменшиться при впливі різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів.

Відповідь на Завдання 8.1.

Завдання 8.2.

Відповідно до розділу III ПКУ запропонуйте та складіть наступну схему:

Відповідь на Завдання 8.2.

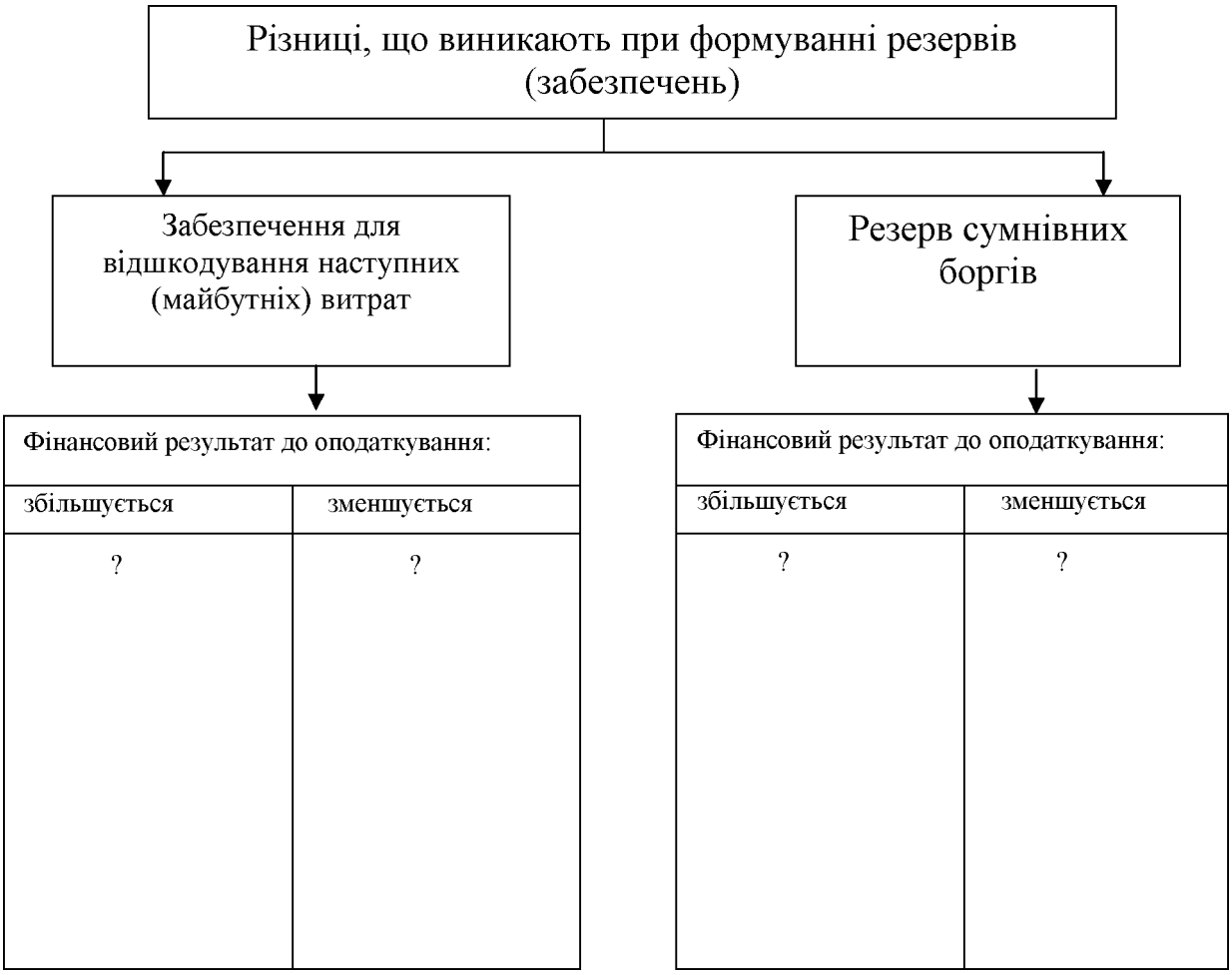

Завдання 8.3.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

В якому розмірі добові витрати включаються до складу витрат платника податку, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування? *Відповідь на Завдання 8.3.*Завдання 8.4.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативно-правові акти.

Які документи є підтверджуючими для включення до складу витрат, що

враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку, сум добових у разі відрядження у межах України та країн, в'їзд громадян України на територію яких не потребує наявності візи?

Відповідь на Завдання 8.4.

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що таке дохід для цілей визначення податку на прибуток?
2. Який існує порядок обчислення податку на прибуток підприємств?
3. Які господарські операції можуть призвести до податкових різниць?

Тема 6. Облік акцизного податку

Заняття 9. Податковий облік акцизного податку

Мета практичного заняття - поглибити та закріпити знання, при вивченніподаткового обліку акцизного податку ***Короткий термінологічний словник:***

Акцизний податок
Акцизний склад

Завдання 10.1. Дайте відповіді на питання посилаючись на законодавчо-нормативну базу.

1. Хто є платниками акцизного податку?
2. Чи є платником акцизного податку суб’єкт господарювання - виробник дизельного палива?
3. Які товари відносяться до підакцизної групи товарів?

Відповідь на завдання 10.1

Практичні завдання до модуля 2

Задача 1

За результатами господарської діяльності за 9 місяців ТОВ «Росинка» отримало наступні показники:

- чистий дохід від реалізації товарів та послуг 5698711 грн.;
- дохід від здачі складського приміщення в оренду без ПДВ 50000 грн.;
- дохід від реалізації виробничих запасів без ПДВ 125000 грн.;
- собівартість реалізованих товарів 2864068 грн.;
- собівартість реалізованих послуг 376870 грн.;
- адміністративні витрати 375000 грн.;
- витрати на збут 975000 грн.;
- собівартість реалізованих виробничих запасів 62500 грн.

Дані щодо амортизації необоротних активів:

- група 3 (будівлі) - залишкова вартість на 01.01 22 - 1580000 грн., введено в експлуатацію - 250000, нараховано амортизації за 9 місяців - 63600 грн.
- група 4 (обладнання, комп'ютери) - залишкова вартість на 01.01- 580000 грн., введено в експлуатацію - 120000, вибуло - 3500 , нараховано амортизації - 8900 грн.
- група 5 (транспортні засоби) - залишкова вартість на 01.01 - 890000грн., нараховано амортизації - 44500 грн.

Амортизація нарахована у відповідності до ПКУ.

Підприємством було нараховано амортизацію невиробничого основного засобу на суму 950 грн., а також здійснено ремонт невиробничого обладнання на суму 1200 грн.

Одержана безповоротна фінансова допомога на суму 15000 грн.

Записати кореспонденцію рахунків та заповнити декларацію з податку на прибуток з відповідними додатками.

Задача 2

За результатами 6 місяців поточного року ТОВ «Альянс» отримало наступні показники:

- чистий дохід від реалізації товарів 10500000 грн.;
- дохід від реалізації послуг 1950000 грн.;
- собівартість реалізованих товарів 8654300 грн.;
- собівартість реалізованих послуг 1376800 грн.;
- адміністративні витрати 215850 грн.;
- витрати на збут 375800 грн.

Дані щодо амортизації необоротних активів:

- група 3 (будівлі) - залишкова вартість на 01.01 22 - 3500000 грн., введено в експлуатацію - 450000, нараховано амортизації за 9 місяців - 83500 грн.
- група 4 (обладнання, комп'ютери) - залишкова вартість на 01.01- 350000 грн., введено в експлуатацію - , вибуло - 26300 , нараховано амортизації - 39850 грн.
- група 5 (транспортні засоби) - залишкова вартість на 01.01 - 430000грн., нараховано амортизації - 54360 грн.

Нематеріальні активи - права користування майном - залишкова вартість на 01.01 - 150000 грн., нараховано амортизації - 28650 грн.

Амортизація нарахована у відповідності до ПКУ.

Нараховано резерв сумнівних боргів на суму 36000 грн.

Списано дебіторську заборгованість за рахунок резерву сумнівних боргів на суму 18600 з ПДВ.

Записати кореспонденцію рахунків та заповнити декларацію з податку на прибуток з відповідними додатками.

Задача 3

За результатами 6 місяців поточного року ПАТ «АС& К» отримало наступні показники:

- чистий дохід від реалізації товарів 3520000 грн.;
- дохід від реалізації послуг 1950000 грн.;
- собівартість реалізованих товарів 1865430 грн.;
- собівартість реалізованих послуг 137680 грн.;
- адміністративні витрати 198450 грн.;
- витрати на збут 250620 грн.

Дані щодо амортизації необоротних активів:

- групаЗ (будівлі) - залишкова вартість на 01.01 22 - 8585000 грн., нараховано амортизації за 6 місяців - 139500 грн.
- група 4 (обладнання, комп'ютери) - залишкова вартість на 01.01- 1320000 грн., введено в експлуатацію - 52000 , вибуло - 63200 , нараховано амортизації - 49580 грн.
- група 5 (транспортні засоби) - залишкова вартість на 01.01 - 2480000грн., нараховано амортизації - 58960 грн.

Нематеріальні активи - торговий знак - залишкова вартість на 01.01 - 132480 грн., нараховано амортизації -85650 грн.

Амортизація нарахована у відповідності до ПКУ.

Нараховано резерв сумнівних боргів на суму 58900 грн.

Списано дебіторську заборгованість на суму 62100 з ПДВ.

Записати кореспонденцію рахунків та заповнити декларацію з податку на прибуток з відповідними додатками.

Задача 4

Виробниче підприємство «Орхідея» є платником ПДВ.

У березні 202_ року придбало сировину і матеріали:

- у ТОВ «Кошик» - на загальну суму 14814 грн. з ПДВ;
- У ФОП Слюсаренко - на загальну суму 23850 грн. (ФОП є платником єдиного податку 2-ї групи);
- у іноземного постачальника на загальну суму 13650 євро. (Курс євро на дату оформлення митної декларації - 38,24 грн. за євро, мито 3% митної вартості).

У цьому ж місяці підприємством було реалізовано продукції:

- ТОВ «Альянс» на загальну суму 255000 грн. з ПДВ;
- ПАТ «Явір» на загальну суму 110964 грн. з ПДВ;
- ПП «Руно» на загальну суму 151836 грн. з ПДВ.

Зробити відповідні бухгалтерські проводки та розрахунки, заповнити декларацію з ПДВ та відповідні додатки.

Задача 5

Торгівельне підприємство «Прометей» є платником ПДВ.

У квітні 202_ року підприємство придбало товари:

- у ПП «Альянс» - на загальну суму 14814 грн. з ПДВ;
- У ТОВ «Омега» - на загальну суму 23850 грн.

У цьому ж місяці підприємством було реалізовано продукції:

- ТОВ «Весна» на загальну суму 64200 грн. з ПДВ;
- ПП «Росток» на загальну суму 31668 грн. з ПДВ.

Також було ліквідовано невиробничі основні засоби за власним рішенням підприємства, балансова вартість яких 14800 грн. без ПДВ, звичайна ціна - 13500 грн. без ПДВ.

За результатами аудиту у минулому році було виявлено, що при придбанні товарів, які знаходились у тарі, що підлягає поверненню, тара не повернута постачальнику вже більше як 12 місяців. Вартість тари 16200 грн. з ПДВ.

Зробити відповідні бухгалтерські проводки та розрахунки, заповнити декларацію з ПДВ та відповідні додатки.

Задача 6

Торгівельне підприємство «Рута» є платником ПДВ.

У вересні 2022 року придбало матеріали:

- у ФОП «Іващенко» - на загальну суму 28915 грн. з ПДВ;
- У ПрАТ «Ятрань» - на загальну суму 396500 грн.
- у іноземного постачальника з Австрії на загальну суму 24950 євро. (Курс євро на дату оформлення митної декларації - 36,24 грн. за євро, мито 2% митної вартості).

У цьому ж місяці підприємством було реалізовано продукції:

- ТОВ «Адель» на загальну суму 296800 грн. з ПДВ;
- ПАТ «Інком» на загальну суму 54650 грн. з ПДВ;

Зробити відповідні бухгалтерські проводки та розрахунки, заповнити декларацію з ПДВ та відповідні додатки

Задача 7

Торгівельне підприємство «Пріор» є платником ПДВ.

У жовтні 2022 року підприємство придбало товари:

- у ПП «Ліра» - на загальну суму 58960 грн. з ПДВ;
- У ТОВ «Стайл» - на загальну суму 31875 грн.

У цьому ж місяці підприємством було реалізовано продукції:

- ТОВ «Крокус» на загальну суму 34200 грн. з ПДВ;
- ПП «Васт» на загальну суму 45695 грн. з ПДВ.

Також було ліквідовано невиробничі основні засоби за власним рішенням підприємства, балансова вартість яких 25890 грн. без ПДВ, звичайна ціна - 29500 грн. без ПДВ.

Зробити відповідні бухгалтерські проводки та розрахунки, заповнити декларацію з ПДВ та відповідні додатки.

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНІ АКТИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Податковий Кодекс України : кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL : https ://zakon.rada. gov.ua/laws/show/2755-17#Text.
2. Про зовнішньоекономічну діяльність : закон України від 16.04.1991 № 959-XII (зі змінами та доповненнями). URL: https ://zakon.rada. gov.ua/laws/show/959-12#T ext.
3. Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість (зі змінами та доповненнями) : постанова Кабінету міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 569. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/569- 2014-%D0%BF#T ext.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами і доповненнями). - URL: https ://zakon.rada. gov.ua/laws/show/z0893 -99#T ext.
5. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних : постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1246. URL: https ://zakon.rada. gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF#T ext.
6. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» : наказ Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 (зі змінами і доповненнями). URL: https ://zakon.rada. gov.ua/laws/show/z0047-01#Text.
7. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку : наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 578. URL: https ://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ z0799-15#Text.
8. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#Text